Abertawe

(20240525)

Gwynt a gwlaw Abertawe'n hogi Daearegol awen I Gymrawd Ddoctor Sgimren, Yng nghwmni gweilgi a'i gwên!

(I E ar ei swydd newydd. Dweud wrthi bod yn edrych fel "sgimren", sef ffurf tafodiaith Cwm Tawe ar esgynbren!)

Dei'r Arth Wen

(20240522)

Swn rhyw gloncian yn creu panic - i Dei Mae'r diolch am gynnig Gwerth heb drafferth. Chwim ei dric Yw'r dyn, cun o fecanic!

(Dei yn hael ei gymorth fel arfer.)

Drotl'rDre!

(20240520)

Cân llwybyr y llafur llon - ar y ffordd I'r ffair a'i danteithion! A doi, trwy'r rhediadau'n don I garu'r gyru gwirion!

(Côr Rh. yn ymarfer.)

MissJonesFach

(20240519)

Yn ei thro, try'n hanrheg egwan yn wyrth O chwerthin, a'r fechan Yn chwaer tirioned ei chân; Ein llewyrch, ein Gwenllian.

(Gwenllian!)

Heddi?

(20240518)

Rhyfedd odidog logos - di-gysur, Byr a hir pob aros; Cywysgiadau'n oriau'r nos, Daw heddiw plentyn diddos?

(K. a Ch. yn mynd i'r ysbyty.)

Natur

(20240518)

Yn raddol, sylweddolir - da mentro Dawnsio ym myd ansir I gael estyn drwy'r glastir I'r gwreiddiau, a geiriau'r gwir.

("Pe bawn i'n rhydd" gan Mared Williams ar podlediad Miwsig y Siarter Iaith.)

Rhyfel

(20240314)

Fel edliw, efail odli â phob gwir, Fel y tir, 'di tori; O gofio hyn, gwae, gwae fi, Blodyn ar faes bwledi.

(Canu geiriau Hedd Wyn, i gerddoriaeth Richard Vaughan.)

AwroraAmgen

(20240513)

Oes pertach, llonach eu llun na hil mil Melys dolydd Rhuthun? Ai cyfod cerdd dafod dyn Dymuniad blodau menyn?

(Ar y ddôl.)

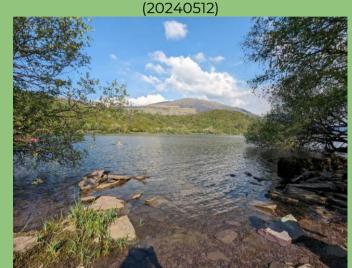
Goleuni (20240512

Arlwy rhodd o'r haul a rheiddia'n uwch wyrth, Llewyrch Arth prydfertha'; Gorwel hwyr, fy Siangri-La Yw'r awyrol awrora!

(Awrora Borealis yn Rhuthun yn glir neithiwr!)

ArLanPadarn

Awr o les awr o bleser i oedi Ym Madarn cyn swper; Parêdio heb 'run pryder: Llon yw byd ar lan Llanbêr!

(Bwyta pitsa gyda K, C a D neithiwr ar lan y llyn ar ol oifad.)

YSied

Derbyn bod rhaid ei arbed o edrych Am bydredd a'i wared; O'r rhanog, ail-greu'r uned Echddoe'n ystod sioe y sied!

(Ym M dydd Mercher yn trwsio.)

Etholiadau

(20240506)

Gŵr heb blan, llwyfan Llafur - nacad oed Ceidwadaeth diystyr; Gau genad, a phechadur, Cod dy bac, Swnac sur!

(Y Torïaid mewn llanast, ond cymaint yn dal i bleidleisio drostynt.)

DiweddTymor

(20240507)

Diweddglo'n esguso sgôr - uwch afael Dyrchafiad yn hepgor; Chwarae dwl, meddwl glan môr Tîmau ar ddiwedd tymor.

(Diwedd tymor i'r Swans a'r Bencampwriaeth, â gêmau olaf diflach.)

Pêr nodau caniadau'r nen yn ranu'r Gwirionedd oedd angen; Neges ddrud o'r byd uwchben Rhu'r dŵr ar lethrau'r Daren.

(Bore hyfryd.)

Cwcw!

(20240430)

Ym min heddwch mynyddog mae lloches Dewines awenog; Hynaws ei llef sillafog Eiliad datganiad y gog.

(Clywed y gog am y tro cyntaf eleni.)

Adnewyddiad

(20240430)

Oed briol duwiol Dawe fel hafan Gofal ufudd, tangnef; A'r tirion gwr try'n gartref Iddi hi, ac iddo ef.

(Paratoi fel bod E&T yn gallu symud i Gwm Tawe.)

YTawe

(20240428)

Dathlu bod yw nod hen ŵr - dilyn llin Trwy erddi'n hen arddwr I goflaid arall gyflwr Enyd aur ar lan y dŵr.

(Rhedeg ar hyd ochr arall yr afon. Lle bu tipiau, bellach mae 'na wyrddni a bywyd natur.)

LlygaidYDydd

(20240427)

Ol ofnus ond sawrus sydd i rengoedd Nefoedd gwynion ufudd; Diwyd wawr llygaid y dydd Yn gadarn gyda'i gilydd.

(Rhedeg y bore 'ma.)

DantYLlew

(20240427)

O'r dirgel yn dawel dew - distaw dith Lledrith yn y llwydrew; Egin aur, golau'r golew: Gwenu mae llu'r dant y llew.

(Rhedeg bore 'ddoe, haul cynes, ond llwydrew dan y perthi ar y ddôl, a'r dant y llew wrth eu boddau.)

Gwanwyn

(20240423)

Fel y gwin, hin y dihuno - blodau Ffrydiau'r dwyfol ffrwydro; Fel y gwin, hin tali-ho Y gwanwyn yn egino.

(Gwanwyn go iawn erbyn hyn.)

Steinsland (20240417)

Atyniad rhedeg tan dradwy - arlwy Gwawr Fforland fy mympwy; Grisial ddôr i'r môr a mwy Rhiniau aur bore Norwy.

(Yn Steinsland ger Bergen mewn gweithdy.)

TWE

(20240413)

Chwerthinaf ar gyfalafiaeth - yn drwyth O drethiant arenffraeth; Lledrith Porth y Llywodraeth A gofid y cyllid caeth (-;

(Gallwch ddychmygu.)

Gwreiddiau (20240409)

Hynod yw mynd yn henach - daw ystyr Cyd-destun yn gliriach: Cof athraidd pob cyfathrach Tan fedi hoen tynfa d'ach.

(Yn GG a'r haul yn tywynu wedi'r gwynt a'r gwlaw!)

MyndAmWâc (20240408)

Cânt hwythau fyw'n gau'n dragywydd - ond pwys Saled gwys try'n gystudd; Minau â mawn y mynydd, Yn y gwyllt, o'r gwyllt yn gudd.

(Mynd am dro i oifad i Lyn Y Fan Fawr.)

WBY (20240408)

Ein croes bodio oes heb dad - truan gwys Tranc ystyr fel claddiad Cledd seiri hedd a'u sarhad, Ofidus ailddyfodiad.

(Darllen The Second Coming gan Yeats: The best lack all conviction, while the worst are full of passionate intensity.)

MawlganMM

(20240405)

Defod ar eiriau Dyfan - defod hael Cyfaill Mael, gwefr mawlgan; Philipsaidd nwyf ar lwyfan, Adfer tyner gwres y tân.

(Cyngerdd MM yn y Tabernacl.)

Thyndyrbyrds (20240403)

Byd awyrlu diwahân - â'u awch uwch, Awch achub rhag aflan; Rhai dewr, Adar Y Daran Yn gwibio i gyffro'r gân.

(D. yn darganfod byd newydd!)

INRI

Teimlaf gyni mab Maria - mewn poen, Wylaf oen a'i fana; Cofiaf derfyn dynyn da, Oferedd ei Galfaria.

Dagrau salwch ei groeshoeliad - gwywo A gwawrio ei gariad Fel euren heulwen rhyddhad; Daw nawdd ei adnewyddiad?

Teirnos ac aros mae'r hiraeth - a ddaw Maddeuant o'i artaeth Try'n ddeillion cyffion y caeth, O'i alar, buddugoliaeth?

Fel iro'r cofio cyfoes, Tynu'r gau o greithiau'r groes; A rhwym dros archolliau'r hoel Gŵys ei neges anhygoel.

(Y Pasg.)

Cyfrifoldeb (20240327)

Nid eli dy dawelwch gwan yn ngŵydd drygioni. Duw sy'n deall. Pwy 'di dyn sy'n peidio dweud? Tila gnaf sy'n atal gwneud.

(Arall-eiriad o sylw Bonhoeffer.)

Deall (20240325)

Esgyn i uwch addysgiant - yng ngolud Angylaidd eidduniant Fy hiraeth, fy chwaeth am chwant: Gwên anfeidrol ogoniant.

(Darllen hanes Victor Frankl, yn son bod angylion ar goll mewn cyflwr parhaol o ystyried anfeidrol ogoniant. "The angels are lost in perpetual contemplation of an infinite glory")

SulYBlodau

(20240324)

Oedi ar Sul y Blodau - af â chân, Caf chwynu cyfrolau Cof crwydr brwydr bywydau brau A nodi tranc eneidiau.

Neithiwr

(20240322)

Anel uwch gwerinol awr - calon tôn, Clun Tanat a distaw Rodd yr ardal ar alaw'r Hen fyd yn Mhen-y-bont Fawr.

(Côr Rh yn cynnal noson neithiwr.)

Troedigaeth

(20240321)

Trodd hyder camre'r Cymry'n nawdd rhyfedd I'r ifainc a'u cynllun Tân o dalent yn dilyn: Nodi'r wefr mae'r pedair un!

(Cymru'n maeddu'r Ffindir yn rownd cynderfynol gemau ailgyfle'r Ewros.)

Gwirionedd

(20240320)

Hurtrwydd yw cryd ein byd di-ball - ein tranc, Ei ddianc heb ddeall Mai mab Mair yw'n gair i gall A'n her, byw serch un arall.

(Darllen mwy am Gristnogaeth digrefydd Bonhoeffer.)

Gwanwyn!

(20240318)

Llyncad byw hen lyw a'i les - llif o faeth Anogaeth y neges Geinaf, blas y wawr gynes: Gwenau'r haul a gwin ei wres.

(Bore hyfryd!)

Drakeford

(20240316)

Gwladgarwr, clir ei fwriad - mwyn ei farn, Ond cadarn bu'n ceidwad; Pur ei lafur dros ei wlad, Un drud bu Rhyd-yr-adiad.

(Cyfnod Rhyd-yr-adiad ar ddod i ben.)

YGrog (20240316)

Yn y gwyll, cof a gollwyd - yn y gwyll, Cof erchyll cyfarchwyd Fel galar stori arswyd Oerni'r claf ar enau'r Clwyd.

(O rywle'n cael atgof o weld dyn wedi ei grogi blynyddoedd mawr yn ol ar lan y Clwyd ger Scott House.)

PrifWeinidog

(20240316)

Calfaria! Mae Gwalia mewn gwing - boi mwyn Bu Miles ym mhob *husting*; Wedi'r râs, trodd ias yn ing! Gwaeth yw odli â Gething!!!!

(Arweinydd newydd i'r Blaid Lafur, a phrif weinidog newydd i Gymru.)

OMiaBabinaCaro

(20240316)

Pori byd opera byw - gosgeiddig, Mwyn orig aniryw; Ymgyffred clired i'r clyw Nawf yno'n sain y *Venue*.

Esgus cael cyw iâr mewn basged yn siwr A siarad dros baned Sydd draw drwy'r gwlaw o glywed Alaw hoff y gân ar led.

(Yn Llandudno'n noson o'r opera gyda J, R a E.)

Siwrnai

(20240315)

Ar y slei y dei o'r De - rho awren I'r hiraeth fel pader; Enyd gwiw er newid gêr, Cei oedi ym Mhencader.

(Gorffen gwaith yn gynar, a gyru adref i Rh yn y car bach coch o Gwm Tawe drwy Gaerfyrddin a'r Cei Newydd.)

Tre'rDderwen!

(20240315)

Tref fyw yw llyw'r gollewin - diogel, Tref dawel y dewin; Tref geinaf, mwynaf ei min, Caraf urddas Caerfyrddin.

(Yng Nghaerfyrddin 'ddoe, a'r stryd fawr yn mynd ar ei gwaethaf.)

Dyddodiad

(20240314)

Perseiniau symffoni di-daw - allan Â'r pyllau yn ganllaw; Eli diferiol alaw, Cân y tir yn glir drwy'r gwlaw.

(Lawr yn GG, gwlaw, gwlaw a gwlaw.)

YTawe (20240312)

Efail wyllt, a'i ffrydiau'n floedd - tori'n rhydd Drwy'r nudd o'r mynyddoedd Ar rhed i'r gored, ar goedd, Nodau hyfryd y dyfroedd.

(Yn GG, gwlaw mawr, a mynd i redeg ar hyd lan yr afon a'r tipiau.)

NosWener

(20240310)

Unos, cytgan a anwyd - a chyffro I'w gofio a gafwyd; Nefolion noson o nwyd: Cael rhanu hynt claer Nantclwyd.

(Côr Rhuthun a Chôr Nantclwyd ar y cyd nos Wener.)

DrosYrEnfys

(20240308)

Sarn drwy ystormus hwyrnos - lôn felen Nefolaidd â'i hungos; Aed i lygad y logos, Odyn wyrth y Dewin Os.

(Mynd gydag E, H, J, K a T i weld y Wizard of Oz yn Llandudno, a darllen hanes Frank Baum wedyn.)

Seiriol

(20240306)

Pen twyn, un p'nawn gwanwynol am eli A miri cwr morol; Sylwaf ar Ynys Seiriol A'i osgeiddig, unig ol.

(Oifad yn y môr ger Traeth Bychan.)

CraigAdwyWynt

(20240306)

Gwawrddydd ar ben mynydd mwyn - dyn a Duw Yn dawel, yn gyswyn; Egin gwiw o liw ar lwyn A naws gynes y gwanwyn.

(Rhedeg i Graig Adwy Wynt am y tro cyntaf eleni.)

Fflint (20240303)

Aberig, eglwysig ei glem - ar dwyn Ger y don, diadem; Drych ar arfordirol drem: Cerais olwg Caersalem.

(Cynal oedfa yn y Fflint.)

YnYParc

(2024028)

Elán cael rhanu'r uned - dagrau hyf Digrifwch i'w clywed; Nef esgyn gyda'r fasged: Arlwy hardd chwerthin ar led.

(Gyda D. yn y parc yn Rhuthun dydd Sadwrn.)

YChwyrnwrChwaethus

(20240225)

Cantor dewraf, dal d'afel - gwae pob cad Â'r rhai mad yn 'madel; Paid darfod, hoff aelod ffel; Heb os, rhaid aros, Arwel.

(A. yn amau am y canu.)

CarNewydd?

(20240217-23)

Ar y ffordd, rhaid cadw'r ffydd - nid amau Cydymaith mor ufudd; Er y daw, nid heddiw'r dydd, Gwaedda "Na!" i gar newydd!

Gwir lyw, ffrind dryw drwy pob tro â'n dyner, Â'i danio'n diflino; Mynd, am fynd, mae'r hen Fondeo! Rhaid caru ei yru o!

(Meddwl am newid y car, ond ar y cyfan nid oes pwrpas, â'r hen Fondeo'n mynd gystal.)

YnYCoch

(20240216)

Oferedd ffars difwriad yw duwdod Ceidwadaeth ddisyniad; Siwrnai gyfoes loes y wlad O rwysgedd i ddirwasgiad.

(Y Torïaid yn colli dau etholiad achlysurol 'ddoe.)

Ffolant!

(20240214)

Cenad â chariad ai chwant? Ai sen awch Masnachol ei lwyddiant, Neu cof parchus, serchus sant? Ai cŵl neu ffŵl oedd Ffolant?

MyndAiDod?

(20240128-20240211)

Awn yn enw'n dwy hunaniaeth - dwy iaith, Dwy hil, dwy dreftadaeth; O'n gwiraf bau, ffrindiau ffraeth,

Lletygar ar ei oera' - yn yr rhew Fel yr haul mae'n noddfa; Dinas wen dan haenen iâ, Pur ei hawydd yw Praha.

Hyfryd bu'r cornel cyfrin o luniau Kulhánek, y dewin Siwr ei law a phiwr ei lin, steil i brocio Stalin.

Chwant bun saif rhwng dyn a Duw - elor cnaf Galw'r cnawd, daw ernyw O ddewis strydoedd distryw, Nwyf *La Ronde* a gafael rhyw.

Heb un os, mae'n *Virtuoso* - dewin Mochyn Daear eto'n Chwarae'n cŵl fel ffŵl ar ffo, Yn ben ar hen biano!

Neges am ryfedd heddwch rhydd awel Ar ddianc y dryswch: Coed, a dail dan droed yn drwch, Daw eli gwir dawelwch.

Seintwar ger caeau arian - cynghanedd Dysg rhyfedd crud Skřivaň; Englyn hud byd y boda'n Hwylio hynt y gwynt a'i gân.

Tirion wedd y tri yn un - annatod Byd natur yn gymun; Da ganllaw gwawr Dy gynllun, Bore angall deall dyn.

Digrwn, er waetha'i dagrau yw gwiwell Ar draethell, hydr hithau; Bodlongar ar ddifa'r ddau Bo lêdi'n prynu blodau.

Deffro drud y ffrwydradau - anobaith Sŵn gweniaith y gynau; Trallod anwybod yn hau Bwledi lle bu blodau.

Am y drws, mi ei am dro fel cyffur Â'r awyr yn rhuo; Clywi hynt y gwynt o'i go', Clywi'r deri'n ymdaro.

Ei ras yw sail ei drysor - ei ras aur Dros aradr a thractor, A gweddi ei egwyddor: Cymar Daear Isidor.

Yn barod wyf, un bore da - daw'r awch, Ymdrochaf i'r hindda! chyffur o blu'r mwyn bla Yw erwau oer yr eira.

Diawl rhydd fawl i hafaliad - am mai dwl Modeli gwyrth cread; Berwch am weld y bwriad, Golau rhin gwir eglurhad!

Ei gwydd, ei hurtrwydd ei hun - byw i'r oes Heb reswm na chynllun; Deall dim sy'n dallu dyn A chawl y diawl sy'n dilyn.

Hap-bris hirdaith iselder - eu hangen Yn angof, a'u hwyneb; Rwyn falch cael cyfarch cofeb I'r cu na adnabu neb.

Cwr gwledig ger coedwig gudd - bro unig Rhwng bryniau a dolydd; Nef, daear a noddfa'r nudd: Da troedio tir ehedydd.

Awn yn enw'n dwy hunaniaeth - dwy iaith, Dwy hil, dwy dreftadaeth; I'n gwiraf bau, ffrindiau ffraeth, Awn o riniau'r weriniaeth.

(I. Hedfan yn hwylus dros ben 'nol i Praha. 2. Cerdded yn y rhew. 3. Mynd i arddangosfa Oldřich Kulhánek. 4. Mynd i'r theatr i weld "Rej" (neu "La Ronde" yn Ffrangeg, "Reigen" yn yr Almaeneg) o waith Arthur Schnitzler, drama a frawychodd bobl parchus Fiena ar ddechrau' ganrif ddiwethaf. 5. Arddangosfa Michael Rittsteiner; enw'r darlun yw "Virtuoso". 6. Cyraedd Skřivaň; nefoedd. 7. Mynd am dro a boda'n galw uwch fy mhen. 8. Rhedeg cyn cwrdd, a'r tri yn dod i'm cwrdd! 9. Gwrando ar Miley Cyrus yn canu "Flowers" cyn mynd i redeg! 10. Meddwl am Iwcrain; y linell olaf o'r benill cynt. 11. Mynd am wâc yn y gwynt, a chlywed "deri'n ymdaraw" reitiwala!! 12. Rhedeg heibio i gerflun o Isidor, nawddsant amaethwyr. 13. Eira neithiwr! 14. Mynd i redeg i Všetaty. 15/16. Rhedeg na strom. 17. Skřivaň yw'r gair Tsieceg am ehedydd, an enw'r pentref. 18. Mynd/dod adref.)

AnimalFarm

(20240124)
CHICAGO MI AMERICAN

Ar fyrder bo rhaid derbyn yn nefyn Anifail a blodyn Mai nid cymar Daear Dyn: 'Wir, fe'i elwir yn elyn.

(Ail-ddarllen "Animal Farm" gan Orwell ar ôl gwylio'r ffilm wych "Mr Jones", am Gareth Jones o'r Bari yn mynd i'r Wcrain yn y 1930au a phrofi erchyllder yr "holodomor", sef y newyn a achoswyd gan Stalin er mwyn cynnal economi Rwsia. Yn "Animal Farm", mae breuddwyd yr hen fochyn, "Old Major", yn amlygu iddo mai'r ffordd i wella bywyd i bawb yw cael gwared â Dyn.)

YGY

(20240122)

Natur menter rhamantus i fydau Cyfoedion, cof melus Tarian a llwyfan a llys: Naws archif acen serchus.

(Cael ebost wrth hen ffrind ysgol.)

GolauArall

(20240121)

Nos gwiw a'i liw dros y wlad - lliw y sarn, Llusernau gwareiddiad; A lliw sêr, lloer yw'm lleshad; Lliw lau, tai'r cwm a'r lleuad.

(Yn GG yr wythnos diwethaf, wedi rhewi'n galed, ac awyr y nos yn fendigedig.)

Cinio

(20240117)

Ynysig, cynig hynod - geiriau mil, Grym heulog gyfarfod; Huw a Dei a Ger yn dod I Drehwfa i drafod!

(Cinio ar yr ynys gyda D, G a H.)

Gweld

(20240115)

Doethur difyr a dyfa i fyw'n gall, Heb wall, i bawb wella; Rhinwedd oes yw siwrnai dda A rhosyn pur sy'n para.

UnBore (20240115)

Codi ar fore cydair - rhyfeddod Cawod newid cywair; Yn gynar gwyn ar y gwair Arian gysur o gesair.

(Rhewi neithiwr, a ffluwchad o gesair dros y lle.)

MynyddTân (2024013)

Byw dwrw berw beirian - côl ystod Peiroclastig igian; Pwysedd wylofedd lafa'n Hyrddio'i reg drwy'r gareg wan.

SesiwnPosteri

(20240112)

I greu y naws o gaws a gwin - casglwyd A magwyd chwim egin Ac ystyriwyd gwe STOR-i'n Ehangu i ranu'r rin.

(Mynd i gynhadledd STOR-i yng Nghaerhirfryn.)

Tybed?

(20240106)

Israddol ein seryddiaeth - gwyddon, ffydd, Nudd ein hathroniaeth; Mae mwy, *Amŵamŵa*, I'r sylw na welwn, wa!

(Gwrando ar gân Angel Hotel, a darllen am Amŵamŵa.)

CwmTawe (20240105)

Ym miri henfro miaren - daw eli Ar dyle eithinen, A choflaid enaid y De'n Y dŵr ar lethrau'r Daren.

("Rhedeg" i ben mynydd.)

LlynYFan (20240104)

Anwyl le i'm golchi'n lân - tir uwch trecs Y Twrch Trwyth yn clebran A chwarae dwrach arian Tonog ael y Tawe'n gân.

(Mewn gair, nefoedd.)

Glaw

(20240203)

Calenig anelwig nen - glawiog lyw Dilyw'r troi tudalen; Fe anwylaf y niwlen, Fy nh'wysog a'i lwydog len.

(Arllwys y glaw o hyd.)

TirNewydd (20240102)

Dilyn llwybrau ei herwau âr - cyffro Rhodio'ng nghanu'r adar; Mwynhau ei chaeau a châr, Bywhau pau dauddeg pedwar.

2024 (20240101)

Gwanhau mae ffaglau'r ffuglen - naws olaf Noswylio try'n fore'n Awr; gerllaw, agorir llen, Datguddir eli'r heulwen.

(Rialtwch neithiwr wedi dod i ben, ond y bore 'ma yn wych i'w weld.)